

je staval zadnjič na notranjega ministra glede uradnikov strupeno vprašanje, v katerih napada uradnike, češ da zamujajo svojo dolžnost itd. Prav gotovo je, da zdaj v vojni uradniki ne morejo svojih poslov tako hitro izvršiti, kakor v mirnem času. Preobloženi so z delom, premalo jih je in preveč zasebnih skrbi imajo tudi. C. k. minister pa je vprašanje dra. Verstovška tudi razkrinkal kot poskus hujskanja; povedal je namreč, da v zadnjih letih ni prišlo iz štajerske nobeno pomembno število pritožb. S tem je c. k. minister priznal, da uradniki po možnosti svojo dolžnost izpolnjujejo, na vsak način boljše, nego dr. Verstovšek, ki je od države plačan, obenem pa politikuje brzkone tudi proti dobremu plačilu na vse mogoče načine! Sicer pa je Verstovšek itak znan; najbolje ga je svoj čas označil slovenski pisatelj Vekoslav Spindler; pred kratkim pa mu je nemški poslanec Marckhl tudi očital, da krade čast in Verstovšek, ta znani Verstovšek je doslej držal jezik za zobmi. To je pač Verstovšek, navadni „Verstovšek“, in — „po celem svetu je znan“ ...

„Jugoslovani“ in srbski morilski kralj.

Vedno smo bili prepričani, da stoji srbski kralj z vsemi svojimi morilci za danes tako glasno proglašanim „jugoslovanskim“ gibanjem. Dokaz temu je sledeča vest, ki jo posnemamo iz ljubljanskega „Slovenskega naroda“:

Pismo srbskega kralja Petra dr. Trumbiču. Pariški „Temps“ javlja, da je srbski kralj Peter poslal predsedniku jugoslovanskega kluba dr. Trumbiču nastopno pismo: „Obzalejum, da mi zdravstveno stanje ne dopušča sprejeti Vas in Vaše tovariše. Sledim delu „Jugoslovanskega kluba“, kateremu ste Vi predsednik, kar vam morem za ono, kar se je doslej zgodilo, izraziti svojo zahvalo. Jaz pripadam že preteklosti, zato izročam svojemu sinu, da do kraja izvede tako lepo zapričeto delo ujedinjenja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nadejam se, da Vi kakor Vaši tovariši bodo pomagali mojemu sinu pri tem velikem poslu.“

To pismo je pač najboljši dokaz, da je „jugoslovansko“ gibanje navadni plod srbske in velesrbske hujskarije.

Pogreb — politična demonstracija!

Poročali smo v zadnji številki — in gotovo ne v tonu sovraštva — o smrti slovenskega voditelja duhovnika dr. Kreka. Pokojnik je bil mož, vreden poštene besede pri prijatelju in sovražniku, vreden spoštovanja v življenju in smrti. Netaktno, grdo in sramotno bi bilo, ako bi mi kot nekdanji politični nasprotniki dra. Kreka na njegovo svežo gomilo pljuvali. Ali ravno tako netaktno, grdo in sramotno je, da se mrliča dra. Kreka zlorablja v politične namene, izkorišča v svrhe vseslovanske gonje. Dr. Krek je umrl in z njim ni umrl le politik, marveč tudi človek in v tem slučaju tudi duhovnik. Zato smo bili naravnost razočarani, da se je ob priliki tega duhovnika vedoma ali nevedoma pozabilo na veličanstvo smrti in se je pogreb s teatralnim pompom zlorabljalo v svrhu agitacije za neko sanjarsko, v bistvu protiavstrijsko politiko. Pogreb vendar ni „teater“, ni „shod“ ljubljanskih „cigaretic“, — pogreb je slovo od mrliča, ki ga je večna usoda ločila od prijateljev in nasprotnikov. Skromni, navadni vojaki na bojišču pokopavajo svoje mrtve sovražnike z ednako častjo, kakor lastne tovariše; priznavajo veličanstvo smrti, ne zlorabljajo njih mrličev v namene svoje stvari. Na svežem grobu dra. Kreka pa je govoril dr. Tone Korošec politični govor, govor za „jugoslovanstvo“, zaradi katerega bi se pred kratkim časom imel opraviti s kazensko sodnijo. Odprti grob je bil Korošcu oder za politično hujskarijo! In v ednakem zmislu sta imela agitatorične govore ob gomili Kreka neki Čeh in neki Hrvat. To je pač žalostno, — žalostno za navadnega človeka, še bolj za-

lostno pa za katoliške duhovnike. In tako je postala iz pogreba tega „največjega Slovenca“ dra. Kreka namesto tragedije navadna politična — komedija. Pričela se je ta komedija — vbogi dr. Krek se mora sam najti v grobu obrniti — s krokodilskimi solzami pošternjaka dra. Šušteršiča, ki je kot deželni glavar imel pogum, govoriti sladke besede nad še toplim truplom svojega največjega nasprotnika Kreka. Končala se je ta komedija z govorom gostobesednega mariborskega kaplana dra. Korošca, ki ni prevzel dedščine Kreka „za slovensko ljudstvo“, marveč le za svojo osebito. Mrtvi dr. Krek ni in ni zaslužil te komedije ...

Zagotovitev krušnega ploda s setvijo zmesnega žita.

Dasi so letošnji žitni pridelki boljši nego pridelki obeh pretečenih vojnih let, vendar so v primerju z letino zadnjih mirovnih let precej zaostali in vsled vojnih razmer moramo računati v bližnjih letih še z manjšim kmetijskim proizvajanjem. Treba bo tedaj vporabljati vsa sredstva, da se zvišajo pridelki, tudi taka, ki so se v mirovni dobi z ozirom na tržne razmere manj vpoštevala, nego nujno zahtevajo današnje razmere.

Sredstvo za zvišanje zrnja je sejanje zmesnega žita, ki obstoji iz zmesi raznih vrst istega ploda ali iz zmesi raznih žitnih vrst ali iz mešanice sočivja z žitom. Po istodobni žetvi belih raznih plodov se razlikuje zmesna setev od podsetve. Da se spozna prednost zmesne setve, treba je skrbno obdelovati, ker se le na ta način zemlja popolnoma izrabljuje. Da se zemlja z zmesno setvijo boljše izkoristi nego s čisto setvijo, se zvečne izvaja iz opazovanja, da se pri slednji koreninice tudi gosto sejane žita ne križajo tako kakor pri rastlinah nesorodnih vrst. Ker posamezne rastline zmesi rabijo različne redline snovi iz zemlje in se nekako medsebojno ščitijo, uspevajo boljše in rastejo enakomerneje, pa tudi zrnje je boljše kakovosti in donosi so večji nego pri čisti setvi. In baš to je neprecenljive vrednosti, zlasti v sedanji hudi dobi, ko je obilnice domače proizvajanje tako silno potrebno. Ker večji pridelki zmesne setve zemljo bolj izčrpajo, morajo se nadomestiti zemeljske redline snovi z boljšim gnojenjem in zlasti je treba skrbeti, da je v suhih legah dosti vlage. Najčeste se seje pšenica z ržjo kot tako imenovana soržica, ki je na Luksenburskem skoraj edini krušni plod. Seje se lahko s strojem ali z roko; in prvi način zlasti po njivah, kjer zraste mnogo pleveli, ker se poleg drugih prednosti strojnega sejanja tudi lahko okopava. Zmesno razmerje obeh plodov je zelo različno, vsekakor je velike važnosti, da se pravo zadene. Vzame se $\frac{4}{5}$ — $\frac{3}{4}$ pšenice in $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{4}$ rži in sicer čim težja je zemlja tem več pšenice in čim lažja tem več rži. Najboljša zemlja za soržico je srednje težka zemlja. Žanje se, ko rž dozori, ne da bi se oziralo na zrelost pšenice. Ne sme se pa morda zgodno zoreča rž s pozno zorečo pšenico sejati. Znamenita so v „Deutsche landw. Presse“ od Ed. Meyerja priobčena poročila o sejanju soržice v Turingiji (Thüringen), kjer se prideluje že več let soržica na obširnih zemljiščih in se pridelala na slabi zemlji v neugodnih podnebnih razmerah 30 do 40 q na 1 ha. Pri tem se je opazovalo, da se boljše razvijata obe vrsti žita v zmesi in sicer glede na zrnje kakor tudi na slamo in da pšenica in rž vsled medsebojnega prilagodenja istodobno zorita. Enako so izkusili na Južnem Ogrskem, kjer se tudi seje soržica v večjem obsegu. Donosi zmesne setve so tudi tam večji in enakomernej nego pri čisti pšenici, ki zelo različno obrodí. Pšenica in rž zorita skoraj v istem času in v snetljivih letih se je opazovalo, da se snet pšenice v soržici manj loteva nego pri čisti setvi, kar se da razlagati s tem, da je višje rastoča rž nekaka zaščita za pšenico.

Rž se tudi pogosto meša s sočivjem (z lečo, grahom in grašico), katero v zavejtu rži varneje prezimi, nego samo in povrh tega zboljša krmno vrednost slame. V krajih s hudo zimo se meša sočivje z jaro ržjo. Grah, ki v peščeni zemlji ne uspeva dobro, se poseje do ene tretine pomešan z jaro ržjo. Ječmen in oves se posejeta zmešana le tam, kjer ni velike razlike v razvoju; v obče se najde ta zmes le redkoma, ker je kot krušni plod manj vredna, nasprotno je pa izvrstno krmilo za konje, svinje in perutnino. Redkeje zmesi so ječmen in jara rž, leča-ječmen, grah-ječmen in grašica-ječmen. Oves se poseje primešan največje sočivju (grašici, grahu). Za sedaj je zmes pšenice in rži največje važnosti, ker se dobi iz nje dobra kuhala moka in izborna krušna moka, ki daje lep in okusen kruh. Ker je krušni plod najpotrebnejši, moramo tudi oni plod, ki nam daje od drugega najboljše, dostojno čislati, brez ozira na to, da je soržica vsled svoje različne sestave pri mlinarjih nepriljubljena in da je le malo mlinov, ki so vrenjeni za nje zmletje.

Menda sprožijo te vrste nekaj poskusov s soržico in napotijo za pospeševanje kmetijskega proizvajanja osnovana mesta, da se poseje še to jesen kolikor največ mogoče mnogo ploščin s soržico. Določí pa se naj za ta pridelček prevzemna cena, za katero je merodajna množina primešane pšenice in ki primerno presega ceno rži.

Fr. Kunze.
(«Gosp. Glasnik».)

Izpred sodišča.

Sleparija pri naborih.

Budimpešta, 11. oktobra. V spomladni pečala se je dobro organizirana zločinska tolpa s tem, da je pošiljala namesto zdravih oseb pohabljenih k vojaškim prebiranjem. Začetkoma so ti zločinci za svoje delo prav lepe svote dobivali. Prebiralne komisije pa so prav kmalu izpoznale to sleparijo. Vsled tega so prišli pred sodišče zaradi zločina zoper vojno moč in ponarejanja javnih dokumentov sledeči judovski pošteni: katehet Martin Rubin, trgovski pomočnik Franc Stern, kramar Samuel Österreicher, izdelovalec mila Samuel Libaitsch, branjevec Martin Perl, odvetnik dr. Moric Ligeti, trgovec Ozij Krebs, krošnjar Izidor Lebovitz in trgovec Herš Wolf Mittmann. Vsi obtoženci razven odvetnika dra. Ligeti so bili krivim spoznani. Rubin je bil obsojen na eno leto ječe, ostali pa vsak na 8 mesecev ječe.

Bivši župan v Reki veleizdajalec.

Budimpešta, 12. oktobra. Tukajšni sodni dvor obravnaval je danes glede prošnje, tikoče se zaplembe premoženja bivšega reškega župana Zanella. Ta je namreč od ruske fronte k Rusom dezertiral in se po izbruhu vojne v Italijo podal, od koder je veliko število pisem v Reko poslal. Iz teh pisem, kakor iz njegovih svoj čas v italijanskih listih objavljenih člankov se je dognalo, da je ta čedni bivši župan v Reki kriv veleizdaje. Vsled tega je sodni dvor odredil zaplembo njegovega premoženja. Pač lepe razmere so vladale svoj čas med avstrijskimi Italijani!

Vseslovanski izdajalci pri naših sovražnikih.

Od cesarske vlade dokazana lažljivost „Straže“ in „Slov. Gospodarja“.

Na podlagi ruskega uradnega poročila smo poročali svoj čas, da se je borila na vzhodni fronti proti avstrijskim vojakom neka „češko-slovaška“ brigada, ki obstoja iz avstrijskih dezertarjev in krivoprišernih vojnih vjetnikov. Prvaški listi so to našo trditve ednostavno tajili. Rekli so, da obstoja dotična ruska brigada iz v Rusiji naseljenih Čehov. Bivši cesarski minister Georgi je očitno povedal, da to ni res in da imamo mi prav. Prvaški listi so ministra zato opsovali ...

In vendar smo imeli mi prav! Evo dokaz:

Med eno zadnjih sej avstrijske državne zbornice se je interpelacije o zadržanju c. in k. 19. infanterijske četne brigade pri Zborowu in o nastopanju neke pod ruskimi zastavami se boreče „češko-slovaške“ brigade vložilo. Kakor čujemo, se je na ta vprašanja na podlagi informacij od strani armadnega nadpoveljstva od avstrijskega ministra za deželno brambo pismeno odgovorilo. V tem odgovoru pravi minister: Natančna preiskava je dognala, da so se čete 19. infanterijske divizije, zlasti bosno-hercegovski inf. regiment št. 1, bataljon poljskih lovcev št. 5 in artiljerija pri Zborowu popolnoma dobro borile in da so prišle iz bitke s čistim častnim ščitom. Le mali delki dveh inf. regimentov niso bili dovolj odporni. 19. inf. brigada se nahaja prejkot-slej pred fronto. Glede pri označbi bojev pri Zborowu večkrat omenjene udeležbe t. zv. „češko-slovaške“ brigade na ruski strani, naznanja minister, da obstoja taka zveza v resnici in da se je prvič v spomladni 1916 dognala. Žalibog je ta zveza v znatnih delih iz vojnih vjetnikov naše armade sestavljena. Rusko vojno vodstvo zapeljuje namreč naše vojne vjetnike z vsemi sredstvi do preloma zvestobe. Slabost in po brezvestnih agitatorjih nahujskani elementi našli so se pri izdajstvu na zapričeni dolžnosti, pri izdajstvu na cesarju in domovini.